

อาหารสมอง



•วารกรณ์ สามโกเศศ

'โลกเขียว' กับ Promession

เมื่อไม่มีใครหลีกเลี่ยงความตายได้ มนุษย์จึงจำต้องหาวิธีกำจัดความตาย ซึ่งแต่เดิมตำบรวรรพมีอยู่ 2 วิธีคือฝังและเผา วิธีแรกกินพื้นที่โลกและจะเป็นปัญหาหากในสถานการณ์ที่ประชากรโลกอาจเพิ่มขึ้นจาก 7,000 ล้านคน เป็น 9,000 ล้านคน เมื่อสิ้น ค.ศ. 2100 (ปัจจุบันประชากรโลกเพิ่ม 1 ล้านคน ทุกๆ 5 วัน) วิธีที่สองทำให้ปัญหาโลกร้อนหนักหน่วงยิ่งขึ้น ไม่ว่าหันไปทางไหนก็เป็นปัญหาทั้งสิ้น **จนกระทั่งมีคนหัวดีเสนอทางเลือกที่สามซึ่งเรียกว่า Promession**

การฝังลึก 6 ฟุต ในโลงหรือห่อผ้า มิได้กินพื้นที่อย่างเดียวกัน หากก่อปัญหาโลกร้อนอีกด้วย เพราะเมื่อวางเนาเปื้อยในสภาพที่ขาดออกซิเจนก็จะปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งเป็น greenhouse gas อันมีผลในทางลบต่อภาวะโลกร้อนเป็น 20 เท่าของคาร์บอนไดออกไซด์ และถ้าสร้างหลุมศพใหญ่โตก็จะเป็นภาวะแก่โลกเพราะกระบวนการผลิตทั้งหลายก็ไม่เห็นผลผลิตคาร์บอนไดออกไซด์อีก

การเผาแบบดั้งเดิมต้องใช้ไม้ฟืน และถ้าใช้ไฟฟ้าหรือก๊าซซึ่งเพิ่งใช้กันมาเพียงหนึ่งร้อยปี (ในบ้านเราเพิ่งใช้กันไม่นาน) ก็สร้างปัญหาการสูญเสียพลังงาน และปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ รวมก๊าซพิษที่ค่อนข้างไม่ตระหนักอีกมาก

ในประเทศตะวันตกที่การเผาศพมีความนิยมมากขึ้นทุกที หลังจากเผาไป 90 นาทีที่อุณหภูมิ 700-800 องศาเซลเซียส เขาก็จะหยุดเพราะหากเผาต่อไปควันทันจากปรอท (สารออกซิด) และโซเดียมคลอไรด์ที่อยู่ในร่างจะเป็นอันตรายต่อคนทำงานเพราะเป็นสารพิษ จากนั้นก็เอาถังกระดุกที่เผาไม่หมดออกมาเข้าเครื่องปั่นจนเป็นผงละเอียด

การฝังและเผาไม่ใช่วิธีที่ยั่งยืนอีกต่อไปสำหรับโลกข้างหน้าเพราะจะช่วยซ้ำเติมภาวะโลกร้อน **วิธีการใหม่ที่มีผู้เสนอในนามของ Promession (มาจากคำว่า Promessa ในภาษาอิตาลีซึ่งหมายถึง promise) ก็คือการใช้เซลล์ร่างกายมนุษย์กลับไปสู่ธรรมชาติ**

โดยทำร้ายโลกน้อยที่สุด กระบวนการนี้เปรียบเสมือนการให้สัญญาว่าจะช่วยทำให้โลกใบนี้ดีขึ้นจากการจากไป

เจ้าของไอเดียนี้คือ **Susanne Wiigh-Mäsak** นักชีววิทยาผู้เชี่ยวชาญเรื่องดินชาวสวีเดน เธอศึกษากระบวนการนี้มา 20 ปี และตั้งบริษัทส่วนตัวในปี 2005

ไอเดียของ Promession ก็คือ

(ก) แช่แข็งร่างที่ -18 องศาเซลเซียส ประมาณ 24-48 ชั่วโมง (ข) เอาร่างแช่ลงในที่บรรจุไนโตรเจนเหลวประมาณ 83 ลิตร เพื่อให้เย็นจัดถึง -196 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 2 ชั่วโมง ซึ่งเมื่อถึงจุดนี้ร่างกายจะเปราะเสมือนเป็นแก้ว

(ค) ใช้อัลตราซาวด์สั่นสะเทือนร่างเป็นเวลา 1 นาที จนแตกละเอียดเป็นผงไปทั้งหมด

(ง) นำผงเหล่านี้ผ่านความร้อนจนน้ำระเหยไปหมดเหลือแต่ผงแห้งไม่มีกลิ่น ซึ่งจะมีน้ำหนักประมาณร้อยละ 30 ของน้ำหนักร่างในตอนแรก

(จ) ใช้แม่เหล็กและวิธีการดูดโลหะและสารแปลกปลอมออกจากผงเพื่อให้เป็นอินทรีย์วัตถุ (organic) อย่างแท้จริง (ฉ) บรรจุผงนี้ลงในภาชนะที่ทำจากเปลือกข้าวโพดหรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ จากนั้นอาจอัดเป็นแผ่นหรือเป็นก้อน หรือเป็นขวด แล้วนำไปฝังดินตื้นๆ เพื่อให้อยุสลาย ซึ่งภายใน 6-12 เดือนจะกลายเป็นดินเป็นปุ๋ยของต้นไม้ไปในที่สุด

เธอได้ทดลองกับซากหมูเป็นร้อยๆ ครั้ง อย่างประสบความสำเร็จแต่ยังไม่เคยใช้กับมนุษย์เพราะยังมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายสวีเดน ขณะนี้มีอยู่ 12 รายที่คอยวิธีการ promession อยู่ตามความประสงค์ของผู้ตาย ทางการศึกษาได้กำลังตรวจสอบเพื่อความแน่ใจและจักได้พิจารณาแก้ไขกฎหมายในเรื่องการฝังศพด้วยวิธีใหม่นี้ต่อไป

Promession ได้รับความสนใจจาก 60 กว่าประเทศโดยเฉพาะเยอรมนี อังกฤษ เวียดนาม แอฟริกาใต้ แคนาดา เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา (รัฐแคลิฟอร์เนีย) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาหลีใต้ซึ่งมีการออกกฎหมายยอมรับวิธีการฝังแบบใหม่นี้แล้ว

Promession (มาจากคำว่า Promessa ในภาษาอิตาลี ซึ่งหมายถึง promise) ก็คือการใช้เซลล์ร่างกายมนุษย์กลับไปสู่ธรรมชาติโดยทำร้ายโลกน้อยที่สุด

อุปสรรคของเธอที่ทำให้ promession เคลื่อนไหวไม่ได้ซ้ำถึงแม้หลายหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการรักษาสีงแวดล้อมสนใจเป็นอย่างมากก็ตาม อุปสรรคของเธอคือผู้ประกอบการเกษตรกรรมเผด็จกทั้งหลายในโลกรวมไปถึงธุรกิจฝังศพด้วย เนื่องจากตระหนักดีว่าหาก promession ได้รับการยอมรับแล้วก็จะกระทบธุรกิจของพวกเขาเป็นอย่างมาก

Promession ช่วยในเรื่อง "โลกเขียว" หลายประการดังต่อไปนี้ (ก) ไนโตรเจนเหลวเป็นผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมผลิตออกซิเจน ซึ่งออกมาเป็น 4 เท่าของออกซิเจนที่ผลิตได้ เมื่อระเหยก็หายไปบนชั้นบรรยากาศอย่างไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ข) สร้างภาระต่อสิ่งแวดล้อมของโลกน้อยกว่าการฝังและการเผา ทั้งในแง่ภูมิของการใช้ทรัพยากรและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ค) สร้างการใช้เซลล์โดยทำให้มนุษย์มีค่ายิ่งขึ้นเมื่อตายไปแล้วโดยช่วยสภาพของดินให้มีคุณภาพดีขึ้น

ถ้าเรานึกถึงการใช้กระบวนการนี้กับคนที่ตายถึงเดือนละประมาณเกือบ 5 ล้านคนในโลกก็จะเห็นภาพของการประหยัดพลังงานและการช่วยให้ "โลกเขียว" ขึ้นได้ชัดเจนขึ้น

กระบวนการนี้ไม่สอดคล้องกับบางศาสนาที่ต้องใช้วิธีฝัง แต่สำหรับกลุ่มที่ใช้วิธีเผา (ในสวีเดนร้อยละ 77 ของผู้ตายใช้การเผา) อยู่แล้วมีโอกาสที่จะเกิดได้โดยเฉพาะในสังคมตะวันตกที่ตระหนักถึงปัญหาโลกร้อนซึ่งรุนแรงและอาจนำไปสู่การสูญพันธุ์ของมนุษย์ครั้งที่หกในรอบ 200,000 ปี ก็เป็นไปได้ (รายละเอียดดูหนังสือ "The Sixth Extinction" โดย Elizabeth Kolbert สำนักพิมพ์ Openworlds. 2559 แปลโดย สุนันหา วรณสินธ์ เบล)

ทางเลือกที่สามนี้สำหรับชาวพุทธแล้ว น่าจะเป็นวิธีการที่ยอมรับได้ เพราะเปรียบเสมือนกับการเวียนว่ายตายเกิดของชีวิต เมื่อชีวิตหนึ่งจากไปก็เลือกสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ให้องงามขึ้นมาแทนที่ถ้าถ่านของตนเองส่งเสริมให้ต้นไม้เติบโตอย่างสนับสนุนโลกให้ดำรงอย่างยั่งยืน ชีวิตตนเองจึงไม่สูญไป หากแต่กลับมาอีกในรูปลักษณะอื่นที่งดงามอย่างไม่ต่างจากชีวิตที่จากไป

ชาวทิเบตอาจเถียงว่ายังมีอีกวิธีของการกำจัดร่างที่ไร้วิญญาณ นั่นก็คือวิธี 'Sky Burial' ซึ่งเป็นประเพณีของผู้อยู่อาศัยบางแห่งในบริเวณเทือกเขาหิมาลัย กล่าวคือนำคนตายหรือใกล้ตายไปทิ้งไว้บนยอดเขา และมีผู้ทำพิธีผ่าท้อง ตัดไส้ แขนขา ให้เป็นชิ้นๆ เพื่อให้อวัยวะตกลงมา ซึ่งหมายความว่าร่างเป็นอาหารของนก และเมื่อถ่ายออกมา ก็ย่อยสลายเป็นปุ๋ยสำหรับต้นไม้ เมื่อนกตายสัตว์อื่นก็มากินซากพร้อมกับเป็นอาหารของหนอน

การตายจึงเป็นการสนับสนุนการรีไซเคิลของธรรมชาติซึ่งมีวัตถุประสงค์ไม่ต่างไปจาก Promession เพียงแต่หวาดเสียวและสยดสยองกว่า

ถ้าทุกคนที่ตายไปญาติพี่น้องต่างปลุกต้นไม้ตรงที่ฝังฝังจากร่างซึ่งผ่านกระบวนการ Promession เราคงมีต้นไม้ที่เขียวครึ้มกันทั้งโลกเป็นแน่ โดยไม่ต้องสูดควันไฟตลอดจนเศษผงจากการเผาไหม้ และอาจไม่ต้องทนกับอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้นจากสภาวะโลกร้อนก็เป็นได้